

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:141

av Said Abdu (L)

Inrättande av en författningsdomstol i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en författningsdomstol i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige behöver en oberoende institution med kontrollfunktion för att garantera skyddet för de medborgerliga fri- och rättigheterna. En författningsdomstol bör inrättas i Sverige för att värna individen mot det allmänna och värna statsmakten mot lagstiftning som strider mot rättsstatens ramverk. Vid sidan av riksdagens lagstiftande makt och regeringens verkställande makt skulle författningsdomstolen, men sin dömande makt, återintroducera verklig maktindelning i staten.

En kort era av maktindelning introducerades i Sverige genom 1809 års regeringsform. Denna kom dock att urholkas och förändras, för att sedan fullständigt utbytas mot parlamentarism och folkrepresentation genom 1974 års regeringsform. Med en författningsdomstol skulle fortfarande all offentlig makt utgå från folket, men inte vara av omedelbar verkställighet genom regeringsinstitutionen.

Sverige har idag ett svagt institut för normprövning i form av Lagrådet. Av regeringsformen följer att regeringen ska inhämta yttrande från Lagrådet under lagstiftningsprocessen, men det saknas sanktion om inte regeringen inhämtar utlåtandet. Och det finns inget som binder regeringen till att följa Lagrådets rekommendationer.

Med författningsdomstolen skulle rättssäkerheten garanteras under både lagstiftningsprocessen och efter att en lag trätt i kraft. Om det i efterhand blir lättare att pröva en ny lags förenlighet med grundlagen höjs kvaliteten i lagstiftningsarbetet. Lagstiftaren tvingas att se till att en ny lag håller så hög rättslig standard att den inte riskerar att kritiseras av författningsdomstolen.

Inrättandet av en författningsdomstol skulle stärka demokratin genom möjligheten att begränsa demokratiskt fattade beslut som hotade den enskilde. Det är en liberal

avvägning mellan majoritetens möjligheter och individens frihet. Sverige behöver återupprätta maktindelningens principer genom inrättandet av en författningsdomstol.

Said Abdu (L)